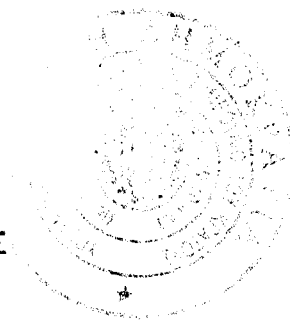

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 205/2014
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Δ'

Συνεδρίαση της 3^{ης} Ιουνίου 2014

Σύνθεση:

Προεδρεύων : Ανδρέας Φυτράκης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Χρυσαφούλα Αυγερινού Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Στέφανος Δέτσης, Βασιλική Δούσκα, Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Νίκη Μαριόλη, Δήμητρα Κεφάλα, Κωνσταντίνος Κηπουρός και Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Όλγα Τσιρκινίδου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.(γνώμη άνευ ψήφου)

Αριθμός ερωτήματος : 497/27433/26.02.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού & Δημοσιονομικών Αναφορά (Τμήμα Παρακολούθησης Εποπτευομένων και άλλων Φορέων) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Περίληψη ερωτημάτων: α) Εάν μπορεί να επιβληθεί το διοικητικό πρόστιμο που προβλέπεται για παράβαση της νομοθεσίας περί ζωοτροφών όταν η παράβαση λαμβάνει χώρα εντός αγροτικής φυλακής και β) Ποια είναι η διαδικασία συμμόρφωσης των αρμοδίων υπηρεσιών του Δημοσίου στις απαιτήσεις των κανονισμών και της κείμενης νομοθεσίας.

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Δ' Τμήμα) γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Μετά από έλεγχο και δειγματοληψία που διενεργήθηκε στις εγκαταστάσεις του Ειδικού Αγροτικού Καταστήματος Κράτησης Νέων (Ε.Α.Κ.Κ.Ν.) Κασσαβέτειας Ν.Μαγνησίας, στις 09.10.2012 από τον αρμόδιο επόπτη ελέγχου ζωοτροφών της Περιφερειακής Ενότητας Μαγνησίας και μετά από σχετικό εργαστηριακό έλεγχο στο Εργαστήριο Ελέγχου Κυκλοφορίας Ζωοτροφών (Ε.Ε.ΚΥ.Ζ.) Λυκόβρυσης, διαπιστώθηκε η παρουσία αφλατοξίνης Β1 σε αραβόσιτο που παρήχθη στα κτήματα του Αγροτικού Καταστήματος Κράτησης σε επίπεδα πάνω από τα ανώτατα επιτρεπτά επίπεδα που προβλέπει η σχετική νομοθεσία (Οδηγία 2002/32/ΕΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει).

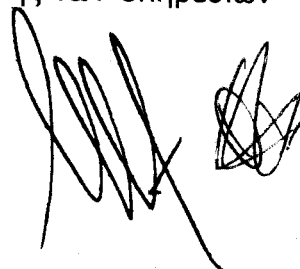
2. Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε μετά από ειδοποίηση τοπικής γαλακτοβιομηχανίας για ανίχνευση αφλατοξίνης στο γάλα που προερχόταν από αγελάδες που εκτρέφονταν στις εγκαταστάσεις των αγροτικών φυλακών με ζωοτροφές που περιείχαν τον εν λόγω αραβόσιτο. Στις εναπομείνουσες ποσότητες αραβόσιτου (84 τόνοι) ο επόπτης προχώρησε σε δέσμευσή τους σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 18868/25.10.2012 πρακτικό δέσμευσης. Το συγκεκριμένο εύρημα αποτελεί παράβαση της νομοθεσίας ζωοτροφών (ΚΥΑ 276123/2003 ΦΕΚ 1607, τ. Β') η δε Δνση Εισροών Ζωϊκής Παραγωγής-Τμήμα Ζωοτροφών του ΥπΑΑΤ εκτιμά ότι πρέπει να εξετασθεί η σκοπιμότητα αλλά και η δυνατότητα επιβολής προστίμου σε Δημόσιο Φορέα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (άρθρο 34 Ν 3147/2003 ΦΕΚ 135, τ.Α').

II. ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

3. Ενόψει των ανωτέρω, η αρμόδια υπηρεσία έθεσε τα εξής ερωτήματα:

1°. Λαμβάνοντας υπόψη τη νομική βάση από όπου απορρέουν τα σχετικά με τους ελέγχους των ζωοτροφών και την επιβολή προστίμων παρακαλούμε να διευκρινισθεί εάν πρέπει και αν δύναται να επιβληθεί πρόστιμο από Δημόσια Υπηρεσία σε άλλο Δημόσιο Φορέα και τι διαδικασίες πρέπει να ακολουθηθούν.

2°. Σε αντίθετη περίπτωση, ποια η διαδικασία συμμόρφωσης των υπηρεσιών με τις απαιτήσεις των κανονισμών και της νομοθεσίας.

ΙΙΙ. ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Α. ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28.01.2002 για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας των τροφίμων θεσπίζει τις γενικές αρχές που διέπουν γενικά τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, ειδικότερα δε την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο (άρθρο 1 παρ. 2).

5. Κατά το άρθρο 17 του Καν. 178/2002

Άρθρο 17

«1. Οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων και ζωοτροφών εξασφαλίζουν ότι τα τρόφιμα ή οι ζωοτροφές, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και διανομής μέσα στην επιχείρηση που βρίσκεται υπό τον έλεγχό τους, ικανοποιούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για τα τρόφιμα οι οποίες αφορούν τις δραστηριότητές τους και επαληθεύουν την ικανοποίηση αυτών των απαιτήσεων.... Τα κράτη μέλη καθορίζουν επίσης το σύστημα των κυρώσεων που επιβάλλονται στις παραβιάσεις της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές. Οι εν λόγω κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές.

6. Η Οδηγία 2002/32/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαΐου 2002 για τις ανεπιθύμητες ουσίες στις ζωοτροφές όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2003/57/ΕΚ της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2003, εκδόθηκε μεταξύ άλλων για την προστασία της δημόσιας υγείας εφόσον τα προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές δύνανται να περιέχουν ανεπιθύμητες ουσίες ικανές να βλάψουν την υγεία των ζώων ή, λόγω της παρουσίας τους στα ζωικά προϊόντα, την υγεία του ανθρώπου ή το περιβάλλον (βλ. 6^η αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας 2002/32/ΕΚ).

7. Κατά τον Κανονισμό 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς

τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων, η κοινοτική νομοθεσία για τις ζωοτροφές και τα τρόφιμα βασίζεται στην αρχή ότι οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων ζωοτροφών και τροφίμων, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, της μεταποίησης και της διανομής εντός των επιχειρήσεων υπό τον έλεγχό τους, είναι υπεύθυνοι για να εξασφαλίζουν ότι οι ζωοτροφές και τα τρόφιμα τηρούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για τις ζωοτροφές και τα τρόφιμα που είναι συναφείς με τις δραστηριότητές τους (4^η αιτιολογική σκέψη).

8. Κατά τα άρθρα 3 παρ.3, και 55 παρ. 1 του Καν. 882/2004:

Άρθρο 3

3. Οι επίσημοι έλεγχοι διενεργούνται σε οιοδήποτε από τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης και διανομής ζωοτροφών ή τροφίμων και ζώων και ζωικών προϊόντων, περιλαμβάνουν δε ελέγχους σε επιχειρήσεις ζωοτροφών και τροφίμων, σχετικά με τη χρήση ζωοτροφών ή τροφίμων, την αποθήκευση ζωοτροφών και τροφίμων, για κάθε διαδικασία, υλικό, ουσία, δραστηριότητα ή ενέργεια, καθώς και μεταφορά, σχετική με ζωοτροφές ή τρόφιμα και σε ζώντα ζώα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 55

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης της νομοθεσίας περί τροφίμων και ζωοτροφών και άλλων κοινοτικών διατάξεων που αφορούν την προστασία της υγείας και των συνθηκών διαβίωσης των ζώων και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

B. ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

9. Σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2002/32/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2003/57/ΕΚ της Επιτροπής, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 276123/15.10.2003 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 1607/31.10/2003) στο παράρτημα I της οποίας ορίζεται η μέγιστη επιτρεπόμενη περιεκτικότητα σε mg/kg (ppm) ανεπιθύμητων ουσιών, πέραν των οποίων οι ουσίες αυτές

καθίστανται επικίνδυνες όταν ανιχνεύονται στις πρώτες ύλες ζωοτροφών, στις πλήρεις ζωοτροφές για βοοειδή και αιγοπρόβατα, στις συμπληρωματικές ζωοτροφές κ.λ.π.. Μεταξύ των ουσιών αυτών στο σημείο 7 του παραρτήματος 1 αναφέρεται και η αφλατοξίνη Β1.

10. Στο άρθρο 12 της υπ' αριθμ. 276123/15.10.2003 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 1607/31.10/2003) αναφέρεται ότι:

Άρθρο 12

Στους παραβάτες των διατάξεων της παρούσας απόφασης επιβάλλονται οι ποινικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 14 παρ.3 και 14^ο αντίστοιχα του Ν.Δ. 185/1973 «περί μέτρων βελτιώσεως της κτηνοτροφίας» (Α'262), όπως τροποποιήθηκαν από τα άρθρα 36 παρ. 3 του Ν. 2945/2001 (Α'223) και 34 παραγρ. 4,5 και 6 του Ν. 3147/2003 (Α'135).

11. Κατά το ΝΔ 185/73, στους παραβάτες της νομοθεσίας των ζωοτροφών, επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 14 παρ. 3 του ίδιου ΝΔ 185/73 ήτοι ποινή φυλάκισης 6 μηνών έως 2 ετών και χρηματική ποινή 2-5 εκατομμυρίων δραχμών καθώς και οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 14^ο του ΝΔ 185/73 όπως προστέθηκε με το άρθρο 34 παρ. 6 του Ν 3147/2003 ήτοι πρόστιμο 30.000 έως 60.000 ευρώ καθώς και ανάκληση της έγκρισης λειτουργίας της επιχείρησης για τρεις μήνες έως ένα έτος που επιβάλλονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Γεωργίας. Κριτήρια για την επιμέτρηση των διοικητικών κυρώσεων είναι η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης, το μέγεθος της επιχείρησης, ο δόλος του υπαιτίου και η υποτροπή. Τα διοικητικά πρόστιμα εισπράττονται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ και αποτελούν μαζί με τα τέλη έσοδα του Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών και κατατίθενται στην Τράπεζα της Ελλάδος δύνανται δε να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας.

12. Με τη διάταξη του άρθρου 64 παρ. 3 του πρόσφατου Ν 4235/2014 (ΦΕΚ Α'32/11.02.2014) καταργήθηκε η παρ. 3 του άρθρου 14, καθώς και το άρθρο 14α του ΝΔ 185/1973 «Περί μέτρων βελτιώσεως της κτηνοτροφίας» (Α' 262), όπως η παρ. 3 του άρθρου 14 τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 36 του Ν 2945/2001 (Α 223) και την παρ. 5 του άρθρου 34 του Ν

3147/2003 (Α 135) και το άρθρο 14α προστέθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 34 του Ν 3147/2003.

13. Εξάλλου με τη διάταξη του άρθρου 64 παρ. 39 του Ν 4235/2014 καταργήθηκε και η διάταξη του άρθρου 12 της υπ' αριθμ. 276123/15.10.2003 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 1607/31.10/2003).

14. Ειδικότερα με τις διατάξεις του κεφαλαίου ΣΤ' (άρθρα 22-27) του Ν 4235/2014 (ΦΕΚ Α' 32/2014) «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας των ζώων και της διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων (ΖΥΠ) και παραγώγων προϊόντων (ΠΠ)» που άρχισε να ισχύει από 11.02.2014 (άρθρο 72 του Ν 4235/2014) προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής, πέραν των διοικητικών μέτρων και διοικητικών προστίμων και ποινικών κυρώσεων σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προς το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο στους τομείς μεταξύ άλλων των ζωοτροφών.

15. Συγκεκριμένα στο Ν 4235/2014 ορίζεται:

Άρθρο 23

1. Οι διοικητικές κυρώσεις αφορούν την επιβολή διοικητικών προστίμων.
2. Οι κατηγορίες μη συμμόρφωσης στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας των ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, που επισύρουν την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, καθώς και το εύρος του προστίμου έχουν ως εξής: α) Γενικά.... β) Τομέας τροφίμων:.... γ) Τομέας ζωοτροφών:

Μη συμμόρφωση
σε ευρώ

Ύψος προστίμου

1. Εισαγωγή και διακίνηση ζωοτροφών που δεν πληρούν τις απαιτήσεις για την ασφάλεια των ζωοτροφών

1.000 - 60.000

3. Παρασκευή ή/και εμπορία ζωοτροφών επιβλαβών για την υγεία του ανθρώπου, των ζώων ή το περιβάλλον, με σκοπό να τεθούν σε κυκλοφορία ή να ιδιοκαταναλωθούν ή Παρασκευή ή/και εμπορία

ζωοτροφών που περιέχουν απαγορευμένα συστατικά, όπως αυτά ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία, 500 - 60.000

4. Για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων και τον καθορισμό του χρηματικού ύψους του διοικητικού προστίμου, ώστε αυτό να είναι αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό, λαμβάνονται υπόψη, σε συνδυασμό, τα κατωτέρω κριτήρια επιμέτρησης: α) ο βαθμός επικινδυνότητας, β) η πολλαπλότητα των μη συμμορφώσεων της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης, γ) το μέγεθος της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης και δ) η υποτροπή ως προς την ίδια μη συμμόρφωση στη διάρκεια των τριών (3) τελευταίων ετών. 5. Στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης όταν εμπλέκονται, για το ίδιο προϊόν, περισσότερες επιχειρήσεις στο δίκτυο παραγωγής, διακίνησης και εμπορίας του, διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται σε κάθε μία από αυτές..... 6. Η διαδικασία επιβολής των διοικητικών κυρώσεων του παρόντος άρθρου, καθώς και η είσπραξη και απόδοση τους, πλην αυτής που αφορά στον υποτομέα της προστασίας των ζώων κατά τη μεταφορά τους (αριθ. 13 έως 30 της περίπτωσης ε της παραγράφου 2), και η οποία περιγράφεται στο άρθρο 26, ορίζεται στα άρθρα 24 και 25.

Άρθρο 24

1...2...3.....διοικητικά πρόστιμα για τις μη συμμορφώσεις της περίπτωσης γ «Τομέας Ζωοτροφών» της παραγράφου 2 του άρθρου 23, **επιβάλλονται με απόφαση του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Ζωϊκής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Εισροών Ζωϊκής Παραγωγής,...**

Άρθρο 25

1...2...3...4. Τα διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλονται με τη διαδικασία του άρθρου 24 εισπράττονται σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ με τη σύνταξη χρηματικού καταλόγου από τη βεβαιούσα αρχή και με αναφορά της αρχής υπέρ της οποίας κατατίθενται και αποδίδονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Για την είσπραξη των προστίμων υπέρ του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας μέσω των ΔΟΥ εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 106 του ν. 2362/1995 (Α 247).

Άρθρο 27 «Ποινικές κυρώσεις επί μη συμμόρφωσης στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ»

1. Όποιος με οποιονδήποτε τρόπο αρνείται, παρεμποδίζει ή δυσχεραίνει τον επίσημο έλεγχο, που διενεργεί αρμόδια αρχή στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος, όταν του ζητείται από την αρμόδια αρχή που διεξάγει τον έλεγχο είτε αντίθετα προς νομική του υποχρέωση, αρνείται να δώσει τα στοιχεία που του ζητούνται είτε εν γνώσει του παρέχει ελλιπή ή ανακριβή στοιχεία. 2. Όποιος παράγει, εισάγει, αποθηκεύει, διακινεί, διαθέτει τρόφιμα τα οποία κατά τη διαπίστωση αρμόδιας αρχής είναι νοθευμένα, σύμφωνα με τον ορισμό της παραγράφου 10 του άρθρου 1, τιμωρείται με την ποινή που προβλέπεται στην περίπτωση α της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 4177/2013 (Α 173). 3. Όποιος παράγει, εισάγει, αποθηκεύει, διακινεί ή διαθέτει στην κατανάλωση τρόφιμα, τα οποία κατά τη διαπίστωση αρμόδιας αρχής είναι επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου, σύμφωνα με τις παραγράφους 6 και 8 του άρθρου 1, τιμωρείται με την ποινή που προβλέπεται στην περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 4177/2013 (Α 173), εκτός εάν προβλέπεται μεγαλύτερη ποινή από άλλες κείμενες διατάξεις. 4. Όποιος καθ' υποτροπή, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών, υποπίπτει πάνω από δύο (2) φορές στην ίδια μη συμμόρφωση στον τομέα των τροφίμων και της υγείας και προστασίας ζώων, για την οποία του επιβλήθηκε με διοικητική πράξη πρόστιμο, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών. 5. **Όποιος διαθέτει στην αγορά ή χρησιμοποιεί ή μεταποιεί: αα) Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς (ΓΤΟ) που προορίζονται κατά τη χρήση ως ζωοτροφές ή ββ) ζωοτροφές που περιέχουν ή αποτελούνται από ΓΤΟ ή γγ) ζωοτροφές που παράγονται από ΓΤΟ, όπως αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΚ) 1829/2003 (ΕΕ L 268) και χωρίς να καλύπτονται από έγκριση ή να ανταποκρίνονται στους όρους έγκρισης, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έξι (6) μηνών μέχρι δύο (2) ετών και χρηματική ποινή έξι χιλιάδων (6.000) μέχρι δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.** 6. Όποιος

με τη συμπεριφορά του προκαλεί διασπορά νοσήματος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών. Ως συμπεριφορά που προκαλεί διασπορά νοσήματος θεωρείται ιδίως η συμπεριφορά που έχει ως αποτέλεσμα τη διασπορά παθογόνου παράγοντα ή η παράλειψη του υπόχρεου να δηλώσει έγκαιρα νόσημα στις αρμόδιες αρχές ή η μη συμμόρφωση του προς σχετικές αποφάσεις των αρμόδιων αρχών.7. Υπεύθυνοι για την τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου είναι:α) Στις προσωπικές επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις οι επιχειρηματίες και οι ασκούντες την εκμετάλλευση αντίστοιχα, στις προσωπικές εταιρείες οι ομόρρυθμοι εταίροι, στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, στις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες...β) Προκειμένου για φορείς του δημόσιου τομέα, όπως δημόσια νοσοκομεία, δημόσια σχολεία, δημόσιοι και δημοτικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί, υπεύθυνος είναι το φυσικό πρόσωπο που έχει την ιδιότητα του ανώτατου μονομελούς διοικητικού οργάνου ή, αν το ανώτατο διοικητικό όργανο είναι συλλογικό, του Προέδρου ή Διοικητή ή άλλου φυσικού προσώπου που προΐσταται του συλλογικού οργάνου αυτού. Επιπλέον, υπεύθυνοι είναι και τα φυσικά πρόσωπα που με ειδική διάταξη νόμου ή απόφαση αρμόδιου οργάνου έχουν ορισθεί ως υπεύθυνοι για την τήρηση των διατάξεων περί τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ.8. Οι υπεύθυνοι που προσδιορίζονται στην περίπτωση α της παραγράφου 7 ευθύνονται, με την προσωπική τους παρουσία και εις ολόκληρον μαζί με το οικείο νομικό πρόσωπο, για την καταβολή των προστίμων που επιβάλλονται σε αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23.9. Υπεύθυνα πρόσωπα είναι μαζί με τα ανωτέρω και οι φυσικοί αυτουργοί των αξιόποινων πράξεων, αν δεν συμπίπτουν.

Άρθρο 63

Μεταβατικές διατάξεις

1. α) Παραβάσεις που αφορούν στα άρθρα 1 έως 36, **οι οποίες έχουν διαπιστωθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν έχουν εξετασθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του**, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και επιβάλλονται τα μέτρα συμμόρφωσης ως και διοικητικές και ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στα ανωτέρω άρθρα, **εφόσον γι' αυτές δεν προβλέπονταν ηπιότερες κυρώσεις από αυτές που προβλέπει ο παρών νόμος.**

Γ. ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

16. Στο ΠΔ 36/2000 (ΦΕΚ Α' 29) «Οργανισμός Υπουργείου Δικαιοσύνης» ορίζεται:

Άρθρο 22

«11.1. Το επίπεδο των Καταστημάτων Κράτησης, των Σωφρονιστικών και Θεραπευτικών Καταστημάτων, των Ειδικών Καταστημάτων Κράτησης Νέων Αυλώνων και Βόλου, είναι αντίστοιχο της Διεύθυνσης εκτός από τα Καταστήματα Κω, Νεαπόλεως και Χίου που είναι αντίστοιχο του Τμήματος....2...3.τη Διεύθυνση του Αγροτικού Σωφρονιστικού Καταστήματος Κράτησης Νέων Κασσαβέτειας συγκροτούν τα εξής Τμήματα: α) Τμήμα Διοίκησης β) ... γ).... δ) Τμήμα Τεχνικού-Γεωργικού..... 7..... 8.α.... β...γ...δ. Στην αρμοδιότητα του Τμήματος Τεχνικού-Γεωργικού εμπίπτει η φροντίδα για την καλλιέργεια των αγροτικών εκτάσεων, με εκπαίδευση και συμμετοχή των κρατούμενων σ' αυτή. Η επιμέλεια για την εφαρμογή και εκτέλεση του γεωργικού προγράμματος, καθώς και για την οργάνωση και λειτουργία των βιομηχανικών και βιοτεχνικών εργαστηρίων. Η φροντίδα για τη συντήρηση ή κατασκευή των εγκαταστάσεων που έχουν σχέση με τις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Η μέριμνα για τη συντήρηση των μηχανημάτων και εργαλείων που έχουν σχέση με τις παραπάνω εκμεταλλεύσεις. Η επιμέλεια για την εκτροφή των ζώων.

Άρθρο 24

1...2...3. Οι θέσεις του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης και ΚΑΥΦ διακρίνονται σε κατηγορίες, κλάδους και ειδικότητες ως ακολούθως: α) Μόνιμο προσωπικό (1) (2) Κλάδος: ΠΕ Γεωπονίας: Θέσεις εννέα (9).....14) Κλάδος ΤΕ Τεχνολογίας-Γεωπονίας: θέσεις έξι (6) Ειδικότητες: φυτικής παραγωγής θέσεις τρεις (3), ζωϊκής παραγωγής θέσεις δύο (2) και γεωργικών μηχανών και αρδεύσεων θέση μία (1).....(23) Κλάδος ΔΕ Γεωργικός-Κτηνοτροφικός: θέσεις είκοσι μία (21) Ειδικότητες: γεωργικών μηχανημάτων θέσεις έξι (6). φυτικής παραγωγής θέσεις εννέα (9), ζωϊκής παραγωγής θέσεις έξι (6) β) Προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου...

17. Στο άρθρο 98 του Ν 1851/1989 (ΦΕΚ Α' 122) «Κώδικας Μεταχείρισης Κρατούμενων» το οποίο εντασσόμενο στο 14^ο κεφάλαιο του νόμου αυτού

εξακολουθεί να ισχύει κατά τη διάταξη του άρθρου 87 παρ. 3 του Ν 2776/1999 (ΦΕΚ Α' 291) «Σωφρονιστικός Κώδικας» ορίζεται:

Άρθρο 98

1. Το μόνιμο προσωπικό των καταστημάτων κράτησης όλων των κατηγοριών υπάγεται μισθολογικά, βαθμολογικά και πειθαρχικά στις διατάξεις του υπαλληλικού κώδικα.

18. Στο Ν 3528/2007 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν 4057/12 (ΦΕΚ Α' 5) ορίζεται:

Άρθρο 106

Το πειθαρχικό παράπτωμα συντελείται με υπαίτια πράξη ή παράλειψη, του υπαλλήλου που μπορεί να του καταλογισθεί.

Άρθρο 107

Απαρίθμηση πειθαρχικών παραπτωμάτων

1. Πειθαρχική παράβαση είναι: α)...β) Κάθε παράβαση υπαλληλικού καθήκοντος που προσδιορίζεται από τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν στον υπάλληλο οι κείμενες διατάξεις, εντολές και οδηγίες. Το υπαλληλικό καθήκον σε καμία περίπτωση δεν επιβάλλει στον υπάλληλο πράξη ή παράλειψη που να αντίκειται προς τις διατάξεις του Συντάγματος και των νόμων, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 του παρόντος. γ).....δ)...

IV. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από τις προπαρατεθείσες κοινοτικές και εθνικές διατάξεις προκύπτουν κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Γενικά Συμπεράσματα

19. Κατά θεμελιώδη αρχή του Συντάγματος, η εξουσιαστική δράση του Κράτους, το οποίο έχει ενιαία νομική προσωπικότητα, εκδηλώνεται μέσω τριών λειτουργιών, ήτοι της νομοθετικής, της εκτελεστικής και της δικαστικής (άρθρο 26). Ειδικότερα, η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, την Κυβέρνηση και τα λοιπά όργανα της Διοικήσεως. Η Διοίκηση διαρθρώνεται μεν σε μεγάλους τομείς, των οποίων προϊστάνται Υπουργοί, είναι όμως ενιαία και, συνεπώς, οι πράξεις κάθε Υπουργού, ή οποιουδήποτε άλλου διοικητικού οργάνου, ατομικού ή συλλογικού, και μάλιστα αδιάφορα με τη φύση της ασκουμένης δραστηριότητας, είναι πράξεις της ενιαίας Διοικήσεως (ΣΤΕ 1573/2010, ολΣΤΕ 677/2005, ΔΕΦΑΘ 607/2008).

20. Ο σκοπός της επιβολής διοικητικού προστίμου δεν είναι και δεν μπορεί κατά το Σύνταγμα να είναι εισπρακτικός, αλλά αποτελεί εκδήλωση των αρμοδίων, καθ' ύλην και κατά τόπον, οργάνων του κράτους δικαίου προς προστασία της εννόμου τάξεως και σωφρονισμό του διοικουμένου (ειδική πρόληψη) ή και των λοιπών διοικουμένων (γενική πρόληψη) (Ι.Κ.Δρυλλεράκη, Πολλαπλάσια πρόστιμα για επανειλημμένες παραβάσεις του Κ.Β.Σ. εντός της αυτής χρήσεως, Δ.Φ.Ν. 1998 (τόμος 52) σελ. 905 επ.).

21. Όπως έχει κριθεί, η επιβολή της διοικητικής κυρώσεως του χρηματικού προστίμου σε εκείνον που παραβαίνει διατάξεις που έχουν θεσπισθεί για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δεν προκαλεί μόνο οικονομική βλάβη στον παραβάτη, αλλά και ηθική, δεδομένου ότι η επιβολή του προστίμου εκφράζει και ηθική απαξία της εννόμου τάξεως για τη διαπραχθείσα παράβαση, η εκφραζόμενη δε μέσω της επιβολής του προστίμου ηθική απαξία είναι ευθέως ανάλογη με το ύψος του προστίμου (Ολ ΣτΕ 1622/2012 ΝΟΜΟΣ σκέψη 12).

Ειδικά συμπεράσματα

22. Όσον αφορά την επιβολή κυρώσεων σε βάρος αυτών που παρασκευάζουν ζωτροφές επιβλαβείς για την υγεία του ανθρώπου με σκοπό να τεθούν σε κυκλοφορία ή να ιδιοκαταναλωθούν ή παρασκευάζουν ζωτροφές που περιέχουν απαγορευμένα συστατικά όπως ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία που ενδιαφέρει εν προκειμένω ενόψει του τιθεμένου ερωτήματος, εφαρμοστέες τυγχάνουν, κατ' άρθρο 17 παρ. 1 του Καν. 178/2002 και άρθρο 55 παρ. 1 του Καν. 882/2004, οι διατάξεις του Ν 4235/14 διότι αφ' ενός η επίδικη παράβαση διαπιστώθηκε στις 09.10.2012 και δεν έχει εξετασθεί μέχρι σήμερα αφετέρου οι κυρώσεις που προβλέπονται στο Ν 4235/14 είναι ηπιότερες συγκρινόμενες με τις κυρώσεις του ΝΔ 185/73 (άρθρο 63 του Ν 4235/14).

23. Ειδικότερα για την επίδικη παράβαση ο Ν 4235/14 προβλέπει μόνο διοικητικές και όχι και ποινικές κυρώσεις (βλ. άρθρο 27 παρ. 5 του Ν 4235/14) σε αντίθεση με το ΝΔ 185/1973 που προβλέπει και ποινικές κυρώσεις για την αυτή παράβαση (βλ. και Α.Μαργαρίτη, Επεικέστερος νόμος ισχύων μετά τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης αποφάσεως και αναιρετικός έλεγχος, Μέρος Β', σε Ποινική Δικαιοσύνη, Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2013) ενώ και το κατώτατο όριο του διοικητικού προστίμου που προβλέπει ο Ν 4235/14

(500 ευρώ) είναι μικρότερο από το κατώτατο όριο του διοικητικού προστίμου που προβλέπει το ΝΔ 185/73 (30.000 ευρώ).

24. Η επίδικη παράβαση της νομοθεσίας για τις ζωοτροφές έλαβε χώρα εντός του Ειδικού Αγροτικού Καταστήματος Κράτησης Νέων (Ε.Α.Κ.Κ.Ν.) Κασσαβέτειας Ν.Μαγνησίας από υπαλλήλους των αντίστοιχων κλάδων και ειδικοτήτων (γεωπόνους, τεχνολόγους-γεωπονίας φυτικής ή ζωϊκής παραγωγής) του ανωτέρω Σωφρονιστικού Καταστήματος στους οποίους την 09.10.2012 είχαν ανατεθεί αρμοδίως καθήκοντα τήρησης των διατάξεων περί ζωοτροφών.

25. Η επιβολή διοικητικού προστίμου στους παραβάτες της νομοθεσίας για τις ζωοτροφές αποτελεί διοικητική κύρωση υπαγορευόμενη από λόγους δημοσίου συμφέροντος (ΣΤΕ 1971/1993, 1644/1985, 1274/1981) και ειδικότερα για την προστασία της δημόσιας υγείας εφόσον τα προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές δύνανται να περιέχουν ανεπιθύμητες ουσίες ικανές να βλάψουν την υγεία των ζώων ή, λόγω της παρουσίας τους στα ζωϊκά προϊόντα, την υγεία του ανθρώπου ή το περιβάλλον.

26. Σε βάρος του Αγροτικού Σωφρονιστικού Καταστήματος Κράτησης Νέων Κασσαβέτειας (Ε.Α.Κ.Κ.Ν.) που αποτελεί Υπηρεσία του Δημοσίου σε επίπεδο Διεύθυνσης υπαγόμενη στο Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν μπορεί να επιβληθεί από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ζωϊκής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων το διοικητικό πρόστιμο του άρθρου 23 παρ. 2γ περ. 13 του Ν 4235/14 λόγω του ενιαίου χαρακτήρα της Διοικήσεως καθώς και λόγω έλλειψης ειδικής πρόβλεψης στο νόμο.

27. Σε κάθε περίπτωση δεδομένου ότι το προβλεπόμενο στην παρ. 2γ περ. 13 του άρθρου 23 του Ν 4235/2014 πρόστιμο συνιστά, κατά την παρ. 4 του άρθρου 25 του ίδιου Ν 4235/14, δημόσιο έσοδο, η επιβολή του, κατ'επίκληση των διατάξεων αυτών, σε δημόσια αρχή ως υπεύθυνη για την παράβαση της νομοθεσίας περί ζωοτροφών, συνιστά κύρωση απρόσφορη να επιφέρει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα αφού στην περίπτωση αυτή, ο υπόχρεως στην καταβολή του προστίμου δεν υφίσταται καμιά περιουσιακή συνέπεια (πρβλ. άποψη της μειοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 1622/2012 σκέψη 12 ο.π.).

28. Το ως άνω διοικητικό πρόστιμο δεν μπορεί να επιβληθεί ούτε σε βάρος των δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων των αντίστοιχων κλάδων και ειδικοτήτων

του Αγροτικού Σωφρονιστικού Καταστήματος στους οποίους την 09.10.2012 είχαν ανατεθεί αρμοδίως καθήκοντα τήρησης των διατάξεων περί ζωοτροφών διότι οι παραπάνω υπάλληλοι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους υπέχουν πειθαρχική ευθύνη και σε βάρος τους θα πρέπει να κινηθεί αρμοδίως η προβλεπόμενη από τον Υπαλληλικό Κώδικα πειθαρχική διαδικασία.

Κατά **την ειδικότερη γνώμη** του προέδρου του Τμήματος Ανδρέα Φυτράκη Αντιπροέδρου του Ν.Σ.Κ. και των μελών του Τμήματος Χρυσάφουλας Αυγερινού Αντιπροέδρου του Ν.Σ.Κ., Βασιλικής Δούσκα και Δήμητρας Κεφάλα Νομικών Συμβούλων του Κράτους, ελλείπει νομοθετικής ρυθμίσεως για επιβολή διοικητικού προστίμου ή άλλης ανάλογης κυρώσεως σε βάρος δημόσιας υπηρεσίας για παράβαση της νομοθεσίας περί ζωοτροφών, θα πρέπει να εξετασθεί το ενδεχόμενο σχετικής ρυθμίσεως.

V. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, στα τεθέντα ερωτήματα αρμόζει η παρακάτω ενιαία απάντηση:

Ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Ζωϊκής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δεν έχει τη δυνατότητα επιβολής του διοικητικού προστίμου που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 23 παρ. 2γ περ. 13 του Ν 4235/14 τόσο σε βάρος του Αγροτικού Σωφρονιστικού Καταστήματος Κράτησης Νέων Κασσαβέτειας (Ε.Α.Κ.Κ.Ν.) που αποτελεί Υπηρεσία του Δημοσίου σε επίπεδο Διεύθυνσης υπαγόμενη στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, όσο και σε βάρος των υπαλλήλων των αντίστοιχων κλάδων και ειδικοτήτων του πιο πάνω Αγροτικού Σωφρονιστικού Καταστήματος στους οποίους την 09.10.2012 είχαν ανατεθεί αρμοδίως καθήκοντα τήρησης των διατάξεων περί ζωοτροφών.

Οι ανωτέρω υπάλληλοι όμως υπέχουν πειθαρχική ευθύνη για παράβαση της νομοθεσίας περί ζωοτροφών και σε βάρος τους θα πρέπει να κινηθεί η προβλεπόμενη από τον Υπαλληλικό Κώδικα πειθαρχική διαδικασία ενόψει και του ότι ο επόπτης ελέγχου ζωοτροφών της Περιφερειακής Ενότητας Μαγνησίας έχει ήδη προχωρήσει σε δέσμευση της ακατάλληλης ποσότητας αραβοσίτου.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 13-06-2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ανδρέας Φιτράκης
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Όλγα Τσιρκινίδου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.